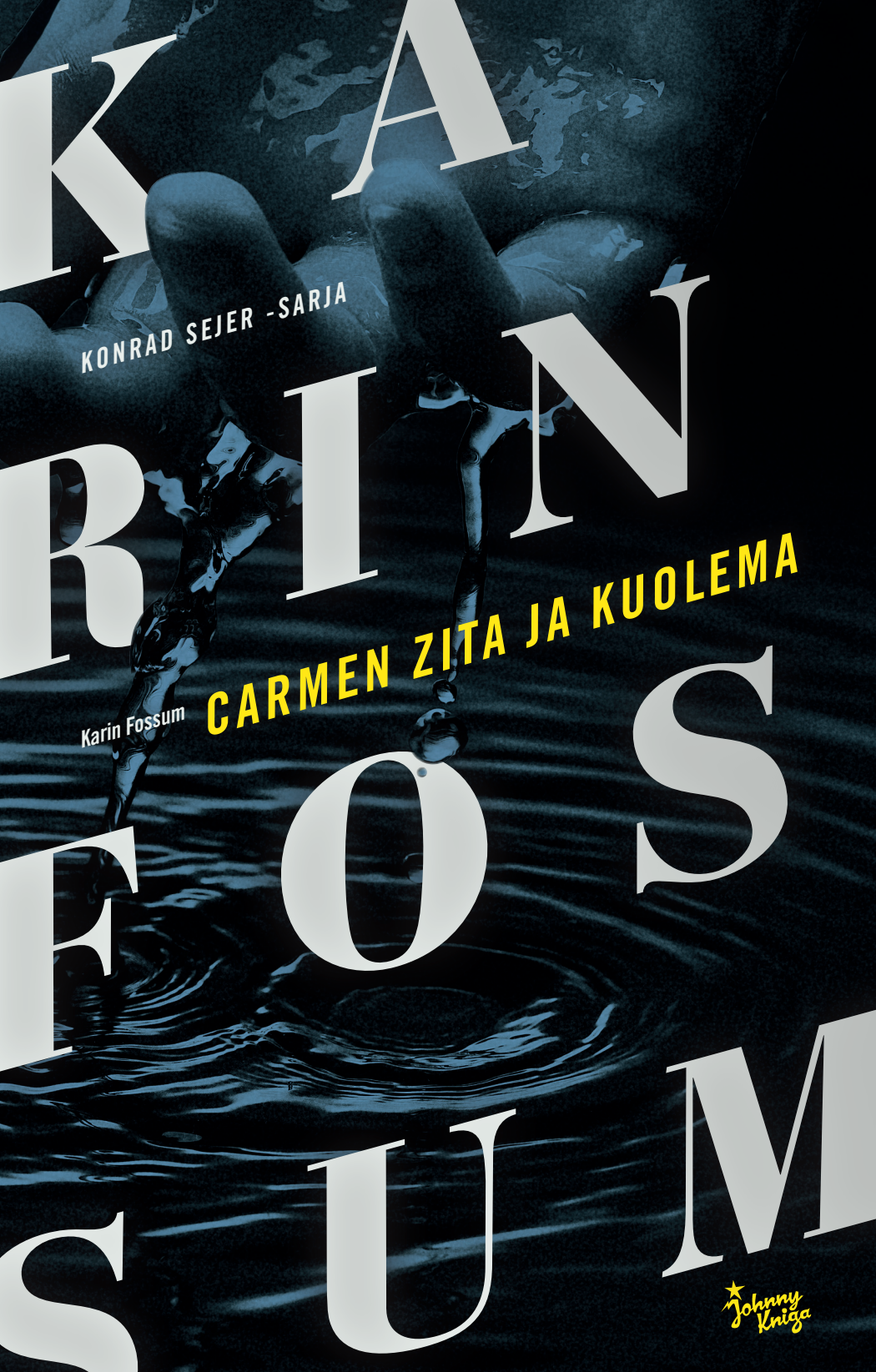

KARIN FOSSUM

KONRAD SEJER -SARJA

Karin Fossum

CARMEN ZITA JA KUOLEMA

★ Johnny
Kirja

K
A
R
I
N
F
O
S
U
M

Romaani

Suomentanut Tarja Teva

Alkuteos:

CARMEN ZITA OG DØDEN

Copyright © CAPPELEN DAMM AS 2013

Johnny Kniga Publishing

imprint of Werner Söderström Corporation

PL 314, (Korkeavuorenkatu 37), 00101 Helsinki

www.johnnykniga.fi

ISBN 978-951-0-40524-6

Painettu EU:ssa.

*Miksi lapsellani on kalan silmät
ja linnun kynnet?*

”Jos uhri putoaa valmistautumattomana veteen, hän vetää välittömästi kerran tai kaksi syvään henkeä (respiration surprise) ja saa suuren määrän vettä hengityskanaviinsa. Se aiheuttaa ankaraa, keskeytyksetöntä yskintää. Kun koko ruumis on joutunut pinnan alle, uhri pidättää henkeä ja nousee useimmissa tapauksissa uudelleen vedenpintaan. Sen jälkeen hän vetää syvään henkeä, mutta saa yleensä vielä enemmän vettä keuhkoihinsa ja alkaa yskiä uudelleen, jolloin hukkuva on jo täyden paniikin vallassa. Uhri huutaa ja pyristelee vedessä käsin ja jaloin, pärskyttää pintavettä ja tarraa jokaiseen mahdolliseen lähettyvillä olevaan esineeseen tai ihmiseen. Veneeseen, airoon, ystävään.

Pää peittyä uudelleen veteen, ja keuhkoihin vedetään entistä enemmän vettä pitkin henkäyksin. Hukkuva saattaa jälleen nousta kertaalleen tai useammin pintaan, mutta ei välttämättä kolmesti kuten kansanuskomusten mukaan yleisesti luullaan. Sitten uhri painuu pohjaan ja kaikki on ohitse. Kamppailu vedenpinnan alla jatkuu vajaasta minuutista muutamaan minuuttiin riippuen uhrin fyysisestä kunnosta ja yleiskestävyydestä. Lopulta uhri kuitenkin painuu uupuneena pohjaan. Uhri avaa suunsa ja vetää vettä keuhkoihin. Sitten hän menettää viimein tajunsa, kouristelee ja oksentaa, muuttuu sinertäväksi, syanoottiseksi ja elottomaksi. Ja lopulta, pitkän henkiinjäämistäistelun jälkeen uhri vaipuu koomaan, jota seuraa varma kuolema.”

* * *

Huimaus tuli valtavina aaltoina, ja vaikka hän kamppaili vastaan, hän menetti tasapainonsa. Ei tästä tule mitään, hän ajatteli epätoivoisesti, tämä tietää loppua. Hän yritti parhaansa mukaan pysyä pystyssä, pääsi peilin eteen ja katsoi tutkivasti kasvojaan. Ei tästä tule mitään, en minä selviä, tämä on varmaan kasvain, hän ajatteli sitten, ilmeisesti aivoissa, miten minä sellaiselta säästyisin, enhän minä ole muita kummempi, en sitten lainkaan. Tietysti tämä on syöpää. Siihen hän me kuolemme, joka kolmas meistä kaikista, hän ajatteli, tai joka toinen jos elämme riittävän pitkään. Ja pian minä olen vanha mies, puolivälissä sataa. Nyt minä varmasti kuolen. Niin kuin Elise kuoli neljäkymmenen iässä. Hitaasti, vähä vähältä Elise alkoi voipua. Kävi kalpeaksi, kellertäväksi, kuihtui kun maksa petti ja kaikki muu siinä mukana, solut jakautuivat hirvittävällä, hallitsemattomalla tavalla, ja niin hän makasi viimeiset tuntinsa kalseassa valkoisessa vuoteessa yliopistollisessa sairaalassa. Ei, älä nyt sitä ajattele, mittansa sitä on kurjuudellakin.

Hän seisoj vielä hetken paikoillaan ja nojasi seinää vasten. Hän yritti hengittää syvään ja rauhallisesti, koota voimia, ottaa itseään niskasta kiinni. No niin, näin siinä sitten käy, hän ajatteli, en minä voi sanoa, etten olisi valmistautunut, sillä sitä minä

kyllä olen. Tiesin että näin tässä käy, olen tiennyt sen jo aivan liian pitkään, olen tiedostamattani pelännyt, että syöpä koituisi minunkin kohtalokseni. Aivan niin kuin koitui Elisenkin kohtaloksi, kuin salama kirkkaalta taivaalta. Kiivas aggressiivinen sairaus, vimmainen syöpäsolujen hyökkäys ympäri ruumista, nyt viedään keuhkot, nyt selkäranka, sitten aivot. Nyt me murramme koko elimistön, sillä sellaisia me olemme. Täytyy nyt vain kohdata tuleva arvokkaasti, hän ajatteli, ei suotta rimpuilla, eihän sellainen näyttäisi hyvältä. Toisaalta kyseessä saattaa olla jokin pikku juttu. Jumalan tähden, olisipa tämä vain jokin pikku juttu. Mutta mikä Jumala, hän ajatteli sitten epätoivoisesti, eihän minulla ole Jumalaa, ehkä minä kuolen. Jälkeenpäin on vain pimeys ja tyhjyys, pelkkä ei mikään, korviahuumaava hiljaisuus. Puhelin alkoi soida taskussa, hän yritti koota voimansa kaikesta kaaoksesta huolimatta, pientä rajaa nyt sentään. Hän painoi puhelimen korvalleen ja kuuli Jacob Skarren äänen. Puhelimessa oli kollega, joka kuulosti hivenen kiihtyneeltä. Huimaus sai uudelleen vallan. Se iski rajuna aaltona ja oli kaataa hänet kumoon. Puhelin putosi kädestä ja hän kumartui nopeasti poimiakseen sen takaisin. Sen sijaan hän tuli potkaisseeksi sen lattian poikki sohvan alle. Hän kirosi, kyykistyi ja kävi makuulle lattialle koukkiakseen puhelimen käsiinsä. Hän näki että se oli kaukaisimmassa nurkassa lattialistan vieressä. Siellä oli myös jotain muuta, hänen näkökenttäänsä osui jotain pientä ja punaista. Yllätyksekseen hän tajusi, että sohvan alla oli Legopalikka. Sen oli täytynyt olla siellä siitä asti kun Matteus oli pieni ja se oli välttynyt lattiarievun kosketukselta monta vuotta, onko moista hutilointia edes nähty. Nelinuppinen palikka. Kaunis ja täydellinen pieni kirkkaanpunainen neliö, kaikista palikoista käyttökelpoisin ja kaunein, joka sopii mihin vain. Hän puristi sitä lujaa kädessään ja tunsu terävät reunat ihoa vasten. Ja siinä, hänen maatessaan mahallaan puolittain sohvan alla, nousivat

hänen mieleensä lapsuusmuistot Roskilden Gamle Møllevejenillä. Valkoinen kivitalo, ikkunoiden siniset karmit, salkoruusut seinustoilla, nurmikolla vanhoja luumupuita, ruskeat kääpiökanat kävellä kaakattamassa ympäri kukoistavaa puutarhaa. Aamuisin hän sai käydä keräämässä pikkuruiset munat koriin. Hän muisti isän, ankan ja harmaan miehen, pitkän ja jäntevän aivan kuin hän itse, ja äidin keramiikkakoristeet keittiönikkunalla. Hän havahtui muistoistaan, tarttui puhelimeen ja kömpi pois sohvan alta. Hän jäi hetkeksi makuulle haukkomaan henkeä.

– Oletko sinä siellä? Mitä siellä on meneillään? Alkoiko sinua jälleen huimata?

Hän murahti vastaukseksi. Häntä nolotti ja pelotti.

– Sinähän tässä minulle soitat, hän sanoi lyhyesti. – Kerro asiasi.

Hän nousi istualleen, pyyhkäisi põlyt rinnoisilta ja pani Lego-palikan paidantaskuun. Huimaus alkoi viimein helpottaa, ainakin toistaiseksi.

– Meillä on hukkumistapaus, Jacob Skarre sanoi. – Damtjernetissa Granfossissa, muistat varmaan sen pienen lammen? Parinkymmenen minuutin päässä Møllerin kirkolta. Poika, kuusitoista kuukautta. Äiti löysi pojan laiturin vierestä, liian myöhään. Ensihoitajat yrittivät elvyttää kolme varttia, mutta turhaan. En oikein tiedä, miten hän joutui veteen. Kaiken lisäksi hän oli alasti, emmekä tiedä, mitä se mahtaa tarkoittaa. Minua vähän epäilyttää tämä kaikki. Tietenkin poika on voinut kävellä omin jaloin lampeen. Mutta koko juttu epäilyttää minua. Tulisitko katsomaan, niin päästäisiin kunnolla selvyteen. Talo on Dambråtenin viimeinen, valkoinen talo ja punainen piharakennus. Poika makaa nurmikolla odottamassa.

– Vai niin, Sejer sanoi. – Tulen heti. Pääsen sinne puolessa tunnissa.

Ja sitten, pienen tauon jälkeen:

– Onko jokin pielessä? Senkö takia sinä soitat?

– On, Skarre vastasi. – Äidissä on jotain outoa. En osaa selittää, mutta minusta tätä pitää tutkia vähän tarkemmin. Kyllä sinä ymmärrät.

– Älä päästä ketään tallemaan pihaa, Sejer sanoi. – Pidä heitä silmällä. Missä pojan vanhemmat ovat?

– Heidät on viety kamarille, Jacob Skarre sanoi. – Holthe-mann jututtaa heitä. Äiti on hysteerinen ja isä hiljaa.

Hänen koiransa Frank Robert, kiinalainen shar pei, jota hän kutsui pelkästään Frankiksi, kohotti päätään odottavaisesti ja loi häneen vaativan katseen. Rodulle ominaisten poimujen ja kurttujien keskeltä hän näki määrätietoisen katseen, johon hän oli heikkona. Silmillään koira osasi anoa ja kerjätä, eikä hän pystynyt vastustamaan niitä, ne saivat hänen arvovaltansa murenemaan kuin heikon laastin. Koira oli hänen heikko kohtansa, eikä hän ollut koskaan taistellut vastaan sillä tämän pienen kurttuaisen eläimen hemmottelu soi hänelle valtavaa iloa. Iloa joka näkyi koiran painossa.

– Alahan tulla paksukainen, hän sanoi. – Lähdetään autolle.

Koira ponkaisi suoraan ovelle, jäi siihen malttamattomana, eikä millään olisi päässyt riittävän nopeasti lähtemään. Sejer asui kolmannessatoista kerroksessa, ja he kulkivat aina portaita, joten koira lähti tottuneesti tassuttelemaan askelmia. Sitten he tulivat pihalle ja menivät autoon. Koira asettui makuulle Volvon takapenkille ja huokaisi raskaasti niin kuin aina. Lapsi, Sejer ajatteli, kuusitoista kuukautta vanha. Niinpä niin, mitä oletettavimmin onnettomuus. Tai sitten syyllinen saattoi olla äiti, masentunut, tai psykoosissa tai vain raivosta sokea kiukuttelevan lapsen edessä. Sellaista oli sattunut ennenkin. Tai sitten isä, tai molemmat yhdessä, sellaistaikin oli sattunut. Lapsi oli siis hukkunut lampeen, hän ajatteli, no

niin, katsotaan mitä saamme selville. Hän näytti vilkkua ja kääntyi valtatielle. Häntä huimasi jälleen aavistuksen verran, mutta tunne kaikkosi hänen suureksi helpotukseksi melko nopeasti. Hän oli ratissa, hänen täytyi pysyä tarkkana. Ja kuten aina huimauksen helpottaessa, hän ajatteli tulevaisuutta jälleen melko optimistisena. Ja jos häntä alkoi huimata autossa, hän pysäytti aina välittömästi pientareelle. Nyt huimaus oli kuitenkin hälvennyt nopeasti. Aivan kuin se olisi ollut väärä hälytys, ei mitään kummempaa, niinpä, Jumalan tähden, olisipa tämä vain jokin pikku juttu.

– Menisit nyt lääkäriin, hänen tyttärensä Ingrid oli sanonut vaikka kuinka monta kertaa, ja entistä painokkaammin yhtenä päivänä, kun oli saanut hänet tuoreeltaan kiikkiin. Hän oli äkisti menettänyt tasapainonsa ja lyhyistynyt keittiönpöydän ääreen.

– Tuskin lääkäri voi tälle mitään, hän oli vastannut, tämä on varmaan vain jotain, mikä minun täytyy vain kestää. Ehkä niskan verisuonet olivat kalkkeutuneet. Veri ei pääse kunnolla päähän, sellainenhan on kai tavallista vanhoilla ihmisillä. Ja pidät sinä siitä tai et, niin minä olen vanha mies. Tästä eteenpäin kaikki menee entistä hitaammin.

– Kuule nyt isä, Ingrid sanoi hieman lannistuneesti. – Älä viitsi, sinähän olet vasta viidenkymmenenviiden! Puhu Erikin kanssa, jos et kerran halua mennä omalääkärisi luo.

– Mutta Erikhän on ensiavussa, Sejer vastusteli. – Ei hän varmaan tällaisista huimauksista tiedä.

– Nyt sinä olet niin typerä, ettei sinun kanssasi viitsi edes puhua, Ingrid sanoi kuten aina hiven huvittuneisuutta äännessään. Sejerin sydäntä lämmitti joka kerran kun hän kuuli tuon pienen naurahduksen. Mutta nyt siis tämä kuollut lapsi. Löydetty siitä pienestä lammesta, jota kutsutaan suolammeksi. Ei pidä tehdä nopeita johtopäätöksiä, hän ajatteli, täytyy ajatella

avoimesti, selvästi ja perusteellisesti. On tärkeää että kaikki menee oikein, että oikeus toteutuu. Sillä juuri oikeudenmukaisuus oli hänen johtotähtenään työssä Søndren alueen ylikomisariona, oikeuden tunto oli seurannut häntä aina Gamle Møllevejn poikavuosilta. Vahva ja polttava tarve totuuteen ja oikeudenmukaisuuteen.

Kolme autoa oli ehtinyt paikalle ennen häntä.

Skarre, teknisen miehet ja ambulanssi. Kaikki nojailivat autoihinsa, sillä he eivät voineet enää mitään, ja lampeen hukkunut poikalapsi makasi suojakankaalla keskellä pihaa. Sejer katsoi poikaa. Alaston sileä vartalo josta verisuonet näkyivät selvästi. Nyt ei saa alkaa huimata, hän ajatteli, ei missään nimessä, ei nyt kun paikalla on muita.

Poika oli potra ja vanttera eikä hänessä ollut Sejerin mielestä mitään fyysistä vikaa. Suonet piirtyivät selvästi ohimoilla, ne muodostivat hienon sinivihreän verkoston. Silmät olivat vettyneet ja verestävät, mutta hän näki että ne olivat siniset, niinpä niin, lapsi oli selvästi hyvässä kunnossa. Jos poikaa olikin kohdeltu kaltoin, ei siitä näkynyt pienintäkään merkkiä.

– Pojan äiti sanoo joutuneensa šokkiin, Jacob Skarre sanoi. – Hän oli touhunnut jotain kylpyhuoneessa ja tultuaan takaisin keittiöön hän oli huomannut, ettei poikaa näkynyt missään. Sitten hän oli säännännyt pihalle ja lammen rantaan, koska oli aavistanut pahinta. Hän oli löytänyt pojan laiturin vierestä. Hän oli hypännyt veteen ja saanut pojan ylös metrin syvyydestä. Hän oli yrittänyt elvytystä, mutta ei onnistunut. Niinpä niin. Siinä toistaiseksi saamamme selvitys, täytyy nyt katsoa pitääkö se paikkaansa.

– Ei ainakaan näkyviä merkkejä, Sejer sanoi. – Ei haavoja eikä mustelmia, poika näyttää olevan hyvässä kunnossa.

Sejer katsoi kelloa, se näytti puolta kolmea. Keskiviikko

elokuun kymmenes päivä, kaunis ilma, tyyntä ja lämmintä. Kesä oli ollut pitkä ja kuuma, sadetta ei ollut juuri saatu ja nurmikko lammen rannalla oli keltaista ja kuivaa kuin heinä. Ja nyt nurmikko makasi tämä pieni ihmislapsi, pikkuruiset kädet ja pyöreät posket, kalpeansinertävät ja viileät kuin sileä marmori.

– Soitatko sinä Snorrasonille?

– Soitan, Sejer vastasi. – Viedään hänet suoraan oikeuslääketieteelliseen. Saamme joitakin vastauksia melko nopeasti. Jos hän oli hengissä joutuessaan veden varaan, hänellä on keuhkoissa vettä. Siitä meidän täytyy aloittaa.

– Surullinen näky, Skarre sanoi ja nyökkäsi pientä ruumista kohti.

– Niin on, Sejer myönsi. – Todella surullinen näky. Ja sen lisäksi minua alkaa jälleen huimata, hän ajatteli ja alkoi haukkoa henkeä. Hän oli kyykistynyt kuolleen lapsen viereen ja nyt häntä pelotti nousta, koska pelkäsi paljastuvansa. Että kaikki näkisivät, että hän, ylikomisario, metri yhdeksänkymmentäkuusi senttiä sukkasillaan, ei enää ollut täysissä voimissaan vaan luisumassa kovaa kyytiä alas. Että ikä oli tehnyt tehtävänsä, tai sitten jokin muu ja paljon pahempi. Siksi hän jäi kyykkyyen odottamaan, että kohtaous menisi ohiitse.

– Asuvatko he tuossa valkoisessa talossa? hän kysyi ja osoitti vanhaa rakennusta jossa oli punaiset ikkunankarmit.

– Asuvat, Skarre vastasi. – Ja he ovat kovin nuoria. Itse asiassa vasta yhdeksäntoista ja kahdenkymmenen, joten he ovat saaneet lapsen kovin varhain. Kuules, eikö hänessä ole sinusta jotain outoa, tarkoitan siis hänen ulkonäköään?

Sejer tutkiskeli katseellaan kalpeaposkisia pieniä kasvoja. Aivan, oli pojassa jotain erityistä, jotain mikä näytti tutulta.

– Downin syndrooma, hän sanoi ylskantaan. – Lyön vaikka vetoa siitä. Katso hänen silmiään, niistä sen näkee. Ja käsiä myös, katso tuota linjaa, tuota poikittaista poimua. Hän kohotti

lapsen kättä näyttääkseen mitä tarkoitti. Kylmä ja siloinen käsi oli täysin eloton.

– Hän on varmasti riittävän vanha osatakseen kävellä, Sejer lisäsi. – Tai sitten hän on voinut kontata koko matkan talolta laiturille.

Skarre otti muutaman askeleen kuivalla nurmikolla. Hänen vartalonsa oli jäntevä ja riuska, oli kuin hän olisi ollut koko ajan valppaana, työpuvun paita oli puhdas ja silitetty, kengät kiilsivät. Kaikkien näiden mainesanojen lisäksi tämä uskoi Jumalaan. Jacob Skarre oli antautunut sille arvoitukselle, jota uskoksi kutsuttiin.

– Minua ihmetyttää miksi hän on alasti, Sejer sanoi. – Kai sekin jotain merkitsee, mutta toisaalta nyt on kuuma. Pikku-lapset hikoilevat ainoastaan pään kautta. Ehkä hänet oli riisuttu helteen takia.

– On tietenkin mahdollista, että hän on mennyt omin avuin lammen rantaan, Skarre sanoi. – Eihän etäisyys nyt niin pitkä ole. Useimmat oppivat kävelemään vuoden ikäisinä. Niin, kävelemään oppimisesta puheen ollen, minä en oppinut kävelemään ennen kuin olin puolitoistavuotias. Vanhemmiltani menivät yöunet, koska he kuvittelivat että olin kehitysvammainen.

– Sitä ei kyllä uskoisi, Sejer vastasi. – Sinä kun olet niin vikkela. Ja jatkoi sitten osoittaen sanansa teknisen miehille:

– Viekkä hänet Snorrasonille ja sanokaa että minä odottelen.

Hän käveli muutaman askeleen nurmikolla. Siristeli silmillään valkoista taloa, jonka ikkunat hämärsivät. Keinuhöyry hohti punaisena, ja sitten hän huomasi pienen hiekkalaatikon, jossa oli värikkäitä leikkikaluja. Kolme vanhaa pyörää nojasi seinään. Seinustalla oli kukkapenkki, jota ei ollut kitketty. Sininen Golf oli pysäköity keinun viereen.

– Jos he ovat vasta yhdeksäntoista ja kahdenkymmenen, heillä ei varmaankaan ole muita lapsia, hän sanoi.

– Pitää paikkansa, Jacob Skarre vastasi. – Vain tämä ainokainen, kamalaa sekin.

Sen jälkeen kun ruumis oli viety pois, hän palasi autolle. Hän päästi koiran ulos, ja tämä lähti kirmailemaan innoissaan nurmikolla. Skarre katseli lihavaa pikku eläintä hivenen moittiva virne kasvoillaan.

– Ei sinun voi ainakaan sanoa ottaneen koiraa ulkonäön takia, hän sanoi. – Se näyttää ihan pesurätiltä.

– Kauneus on katoavaista, Sejer sanoi. – Kyllähän sinä sen tiedät.

Hän käveli pienelle laiturille. Jäi seisomaan ja katselemaan peilityyntä lampea. Lammenpinta ei paljastanut mitään siitä mitä oli tapahtunut.

– Miksi sinä soitit minulle? hän kysyi Skarrelta. – Kerro mitä olet ajatellut ja miksi sinä otit mukaan teknisen miehet vaikka kyseessä tuskin on mikään muu kuin traaginen onnettomuus.

– En oikein tiedä, mutta siinä äidissä on jotain, Skarre sanoi. – Hän on jotenkin teennäinen. Häneen ei saa katsekontaktia, ja hän on kovin välttelevä, joten minulla alkoivat soida hälytyskellot päässä, enkä halua ottaa minkäänlaisia riskejä, ja jos kyse on taposta, Skarre lisäsi, niin siinäkin tapauksessa hän pääsee varmasti melko vähällä. Siinä kohtaa minä en oikein käsitä lakia. Henki on kai aina henki, ja me olemme kaikki samanarvoisia.

– Niinpä, Sejer sanoi mieteliäästi. – Kaikki tuskin ovat aivan samaa mieltä. Mutta kai se on se, että äidin ja lapsen välinen psykologia on aivan oma juttunsa. Myös äidin ikä saattaisi vaikuttaa lyhyeen tuomioon. Yhdeksäntoista, voi taivas, hän oli varhain liikkeellä. Puolustajan on helppo löytää lieventäviä asianhaaroja. Jos tästä nyt edes tulee juttua. Jos syyte nostetaan, mutta emme me voi arvuutella sellaista näin aikaisessa vaiheessa. Millainen vaikutelma sinulle jäi lapsen isästä?

– Hän oli kovin hiljainen ja vaatimaton, Skarre sanoi.
– Sanoi tuskin sanaakaan, ja heidät pidetään erillään. He eivät ole saaneet puhua keskenään sen jälkeen kun heidät vietiin kamarille. Äiti kävi vain hakemassa kuivan vaatekerran sisältä. Holthemann oli heitä vastassa, ja hän oli ottanut yhteyttä Unicaren psykologiin, sillä onhan tämä joka tapauksessa kriisin paikka. Löytyi syyllisiä tai ei, niin meillä on kuollut lapsi huolenamme.

Sejer kalasti taskustaan pussillisen Fisherman's Friend-pastilleja ja pani yhden suuhunsa.

– Entä muuten? Skarre halusi tietää ja katsoi Sejeria tutkivasti. – Onko sinulla ollut edelleen huimausta?

– Ei, Sejer vastasi nopeasti. – En minä ole huomannut mitään sellaista. Se oli varmaan jokin ohimenevä virus, kai sitä sellaistaikin voi sattua.

– Sinä olet tosi surkea valehtelija, Skarre sanoi ja hymyili.
– Mennään mittaamaan, paljonko lammenrannasta on matkaa talolle. Minä veikkaisin, että viitisenkymmentä metriä. Se ei ole matka eikä mikään tutkimusretkellä olevalle pikkukaverille.

* * *

Jäsenet eivät ottaneet rauhoittuakseen, ja Carmenin kädet hamusivat pöytää löytääkseen jotain tekemistä.

– Mitä te oikein kuvittelette? hän kysyi ääni huolesta hentona.

Niinpä, Holthemann ajatteli, hän vikisee kuin kissan hampaisiin joutunut hiiri.

– Me emme kuvitele yhtikäs mitään, hän vastasi. – Mutta niin kuin aiemmin sanoin, meidän täytyy noudattaa sääntöjämme. Meidän täytyy valmistella raportti, ja sitten te voitte lähteä. Älä suotta hermostu, näin täytyy aina tehdä äkillisten kuoleman-

tapausten yhteydessä. Meidän täytyy noudattaa rutiinejamme, joten älä huoli.

– Hän on juuri oppinut kävelemään, Carmen sanoi. – Hän istui leikkimässä viltin päällä ja sitten hän oli yhtäkkiä poissa.

– Mitä sinä teit sillä aikaa? Holthemann halusi tietää.

– En minä tiedä, tein kai joitain kotitöitä. En minä muista, kaikki on yhtä sekamelskaa.

Carmen piti tauon, ja hänen otsalleen ilmestyi syvä uurre.

– Kai minä tein ruokaa, hän sanoi, kun oli viimein keksinyt mitä sanoa.

– Laitoitko sinä päivällistä? Holthemann kysyi ystävällisesti.

Carmen mietti hetken. Hän yritti muistella mitä oikeastaan oli tehnyt. Hänen äänensä oli kirkas ja lapsenomainen, ja Holthemann hymyili. Hymy muutti hänen muutoin ankaran ilmeensä hieman lempeämmäksi.

– Niin siis, minä taisin perata kalaa. Muistaakseni perkasin kalaa. Enkä minä ole siinä mitenkään hyvä, joten se vei aikaa. Niin, kaikki vain pyörii päässä, mutta muistan että perkasin kalaa. Nicolai rassasi jotain pyörää kellarissa, se on hänen harrastuksensa. En tajua, miten siinä niin kävi, hän puuskahti. – En minä tajua!

Hän pillahdi jälleen itkuun. Puristi nenäliinaa kädessään ja vaipui epätoivoon. Hänen katseensa täyttyi kauhusta, aivan kuin hän ei olisi vielä täysin käsittänyt mitä oli tapahtunut, aivan kuin ei olisi vielä myöntänyt itselleen, että lapsi todellakin oli kuollut ja poissa ikuisiksi ajoiksi. Että lapsi, jota hän oli tietenkin rakastanut, oli kutistunut pieneksi lakanaan kiedotuksi paketiksi, joka oli nyt matkalla oikeuslääketieteen laitokselle, jotta se voitaisiin tutkia sekä sisäisesti että ulkoisesti.

– Haluaisitko sinä jotakin, osastopäällikkö kysyi. Tylystä ulkoisesta olemuksestaan huolimatta hän teki kaikkensa jotta olisi näyttänyt ymmärtäväiseltä, minkä hän halutessaan osasi.

– Haluaisitko juotavaa, voisin käydä hakemassa vettä?

– Minä haluan nähdä Nicolain, Carmen vastasi.

Osastopäällikkö kumartui taputtamaan tyttöä olalle.

– Sinä saat jutella psykologin kanssa, hän sanoi. – Hän auttaa sinua selvittämään ajatuksiasi. Nythän ne varmaan sinkoilevat joka suuntaan, vai mitä?

Carmen Zita pyyhki edelleen kyyneleitänsä. Hän oli vasta yhdeksäntoista ja näytti tavallaan vieläkin nuoremmalta, koska oli hoikka kuin pajunvitsa ja hiukset olivat vaaleat, miltei valkoiset. Korvissa pitkulaiset korvakorut ja kynsissä vaaleanpunaista lakkaa. Toppi oli aivan liian lyhyt, niin että aurinkoisen kesän jäljiltä ruskettunut vatsa jäi paljaaksi ja pikku kuopassaan oleva napa hohti kuin silkinen helmi.

– Tommy oli vasta vuoden ja neljä kuukautta, hän niiskutti.

– Minä yritin antaa tekohengitystä, kyllä minä yritin, mutta se ei enää auttanut. Hänen huulensa olivat alkaneet sinertää. Enkä tiedä osasinko edes, sehän näyttää niin helpolta televisiossa. Enkä minä osannut hieroa sydäntä kun en uskaltanut painaa. Minusta tuntui että rikon vielä hänen luunsa, kun hän on niin pieni. Ja jos olisin katkaissut luita, niin ne olisivat saattaneet puhkaista keuhkot. Niin minä ajattelin, koska olen kuullut että niin voi käydä.

– Rauhoitu nyt, Holthemann sanoi. – Käydään kaikessa rauhassa läpi, mitä tapahtui. Sinä saat jutella ylikomisarion kanssa, hän ottaa lausunnot sekä sinulta että Nicolailta. Sitten me kartoitamme mitä tapahtui, jotta kaikki menee oikein.

Carmen pani kädet pöydälle. Hän pyöritti nenäliinasta kostean paperipallon.

– Mutta minähän olen jo kertonut kaiken, hän nyhkytti. – Ei minulla ole mitään muuta kerrottavaa, minä löysin hänet laiturin vierestä.

Sitten hän katsoi Holthemannia suoraan silmiin ja näytti kovin päättäväiseltä.

– Tiedän, että se oli minun syytäni. Sen kuin vain sanot niin, kyllä minä näen mitä sinä ajattelet. Minun olisi täytynyt pitää hänestä parempaa huolta, mutta olin poissa vain muutaman minuutin, koska minun täytyi käydä kylpyhuoneessa.

– Syyllisyyttä ja muuta sellaista me pohdimme myöhemmin, Holthemann sanoi. – Saa nähdä oliko se kenenkään syytä. Onnettomuuksia sattuu joka päivä, ja nyt sellainen on tapahtunut teille.

Carmen työnsi tuolia kauemmaksi pöydästä, kumartui polvien varaan ja jäi siihen pitkäksi aikaa aivan kuin olisi ollut pyörtymäisillään.

– Silmissä vilisee, hän sanoi väsyneesti. Hänen äänensä oli heiveröinen, hädin tuskin kuultavissa.

– Se johtuu ahdistuksesta, Holthemann sanoi tietäväisesti. – Ahdistus vaikuttaa silmien ympärillä oleviin lihaksiin, mutta ei se ole vaarallista. Koeta nyt vain rauhoittua. Yritä hengittää syvään, niin se menee vähitellen ohitse.

– Minä haluan puhua Nicolain kanssa, hän pyysi. – Onko hän jossain ihan yksin?

– Ei, hänellä on seuranaan konstaapeli. – Minä käyn hakemassa sinulle juotavaa. Sitten otamme yhteyttä vanhempsiisi. Hehän asuvat täällä kaupungissa, eikö totta?

– Joo, he asuvat Møllergatalla, Carmen vastasi. – Äiti ei kyllä kestä tätä, eikä isäkään. Isällä on jo ollut sydänkohtaus. Toissavuonna, se oli ihan epätoivoista. En tajua miksi minun täytyy istua täällä, hän vaikeroi. – Haluan Nicolain luokse, ette te voi minua kieltää. Helveti vieköön!

Holthemann ei osannut vastata. Hän ei osannut kohdata ihmisiä hädän hetkellä. Kaikki oli tapahtunut Jacob Skarren huomioiden takia, hänen mielestään tätä hukkumistapausta täytyi tutkia hieman tavallista tarkemmin, varmuuden vuoksi. Holthemann nousi ja lähti huoneesta. Hän meni taukokuonee-

seen, jossa oli jääkaappi täynnä kylmiä juomapulloja. Hän otti kaapista pullollisen kivennäisvettä, palasi huoneeseen ja tuli vasta sitten ajatelleeksi että oli unohtanut ottaa pahvimukin seinällä olevasta pidikkeestä. Hän käveli uudestaan taukotilaan, otti mukin, palasi työhuoneeseensa ja antoi mukin tytölle. Sitten hän auttoi tyttöä avaamaan pullon.

– Sinä saat niin paljon tukea ja ymmärrystä kuin tarvitset. Juo nyt, hän kehotti. – Epätoivo tekee janoiseksi.

* * *

Ehkä poika oli surmattu, Sejer mietti, heitetty lampeen, äiti oli surmannut ei-toivotun lapsensa. Tai isä, tai sitten molemmat yhdessä, erilainen lapsi, kummajainen, ehkä joidenkin silmissä epänormaali. Äkillinen raivo, pahantahtoinen silmänräpäys, halu tuhota. Vai näkikö hän keskipäivän aaveita. Pihaovi oli ollut auki. Poikaa ei ollut vahdittu, tämä oli kontannut ulos ja jatkanut matkaa kuivan nurmikon poikki lyhyillä pehmoisilla jaloillaan, tepsuttanut vaatimattoman matkan rappusilta laiturille. Peilitynynä hohteleva vedenpinta oli vetänyt puoleensa. En saa päästää ennakkoluuloja vallalle, Konrad Sejer ajatteli, mutta minun täytyy ottaa kaikki mahdollisuudet huomioon. Olen tehnyt tätä työtä riittävän kauan niin että ymmärrän kyllä miten tämä täytyy hoitaa. Tässä jutussa on kaikki mahdollista, se oli selvä ja yksinkertainen sääntö, joka sai hänet terästämään aistejaan. Katkeria kokemuksia on kertynyt paljon, hän ajatteli, enkä minä halua tulla huijatuksi, en halua että minua johdetaan harhaan. Ajaessaan hän palasi mietteissään vanhempiinsa ja kaikkeen siihen mitä he olivat antaneet hänelle lapsuudessa. Rakkautta ja ymmärrystä, armoa. He olivat rohkaisseet ja luottaneet, opettaneet kaikkea elämän vaikeuksista sekä hyvässä että pahassa. Varovasti nyt, hän sanoi sitten itselleen,

CARMEN

ZIT

JA

KUOLEMA

VASTA KÄVELEMÄÄN OPPINUT Tommy on karannut äidiltään ja huk-
kunut perheen talon viereiseen suolampeen. Äiti on uppoutunut
kotitöihinsä ja ulko-ovi on ollut auki, sillä paahtavalla helteellä talo
uhkaa muuttua kuumaksi pätsiksi. **TAI NIIN TOMMYN ÄITI**, Carmen
Zita, kertoo. Pojan Nicolai-isä havahtui onnettomuuteen kuulles-
saan Carmenin tuskanhuudon. **JOKIN ASIASSA KUITENKIN** epäilyttää,
ehkä lähinnä äidin käytös. Komisario Konrad Sejerin "oikea käsi",
Jacob Skarre, ei niele tarinaa sellaisenaan. Ennen pitkää epäily
herää myös Sejerin mielessä. **KARIN FOSSUM** on jälleen kirjoitta-
nut tarkkanäköisen psykologisen jännitysromaanin, jossa yllättä-
vään ja tärkeään rooliin nousee lopulta Konrad Sejerin koira Frank.

★
*Johnny
Kniga*

ISBN 978-951-0-40524-6

kl 84.2 Down with Sejer

WWW.JOHNNYKNIGA.FI

9 789510 405246